

Projekt

z dnia 20 sierpnia 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W DRZEWICY**

z dnia 27 sierpnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych w Gminie
Drzewica na lata 2026-2028**

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639, 974 i 986), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662 i 912) Rada Miejska w Drzewicy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Drzewica na lata 2026- 2028” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Drzewicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr/.../2026
Rady Miejskiej w Drzewicy
z dnia

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji
i Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Drzewica
na lata 2026 - 2028**

Drzewica 2026 r.

Wstęp

Lokalny Program Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI) dla Gminy Drzewica stanowi dokument strategiczno-operacyjny określający kierunki rozwoju usług społecznych w perspektywie średniookresowej, zgodnie z ogólnopolskimi wytycznymi deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Łódzkiego. Dokument opiera się na aktualnej diagnozie potrzeb i potencjału gminy, analizie zasobów instytucjonalnych oraz doświadczeniach wynikających z wdrażania Centrum Usług Społecznych w Drzewicy.

LPDI jest spójny z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz dokumentami strategicznymi szczebla krajowego i regionalnego, w szczególności Strategią rozwoju usług społecznych do 2030 r.

Jego celem jest stopniowe przechodzenie od wsparcia instytucjonalnego do usług świadczonych w środowisku lokalnym, przy możliwie pełnym wykorzystaniu zasobów społeczności lokalnej.

Część diagnostyczna

1. Ogólna charakterystyka Gminy Drzewica

Gmina Drzewica jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie opoczyńskim. Obejmuje miasto Drzewica pełniące funkcję lokalnego ośrodka usługowego oraz obszary wiejskie o rozproszonej zabudowie i charakterze rolniczo-leśnym. Powierzchnia gminy wynosi ok. 118 km², co w połączeniu z umiarkowaną gęstością zaludnienia wpływa na specyfikę organizacji i dostępności usług społecznych. Położenie gminy poza głównymi osiami transportowymi regionu, przy jednoczesnym pełnieniu funkcji centrum administracyjno-usługowego dla okolicznych miejscowości, powoduje konieczność szczególnego uwzględnienia barier komunikacyjnych w planowaniu usług społecznych. Dotyczy to zwłaszcza osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z ograniczoną mobilnością, dla których dostęp do wsparcia instytucjonalnego bywa utrudniony.

Gmina Drzewica charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą społeczno-gospodarczą. Obok miasta, w którym koncentrują się podstawowe instytucje publiczne, usługi edukacyjne, zdrowotne i społeczne, funkcjonują sołectwa o mniejszej dostępności infrastruktury społecznej. Zróżnicowanie to wzmacnia potrzebę rozwijania zdeinstytucjonalizowanych, mobilnych i środowiskowych form wsparcia, realizowanych możliwie blisko miejsca zamieszkania mieszkańców.

Istotnym uwarunkowaniem lokalnej polityki społecznej jest struktura wiekowa ludności, charakteryzująca się rosnącym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym oraz relatywnie niższym udziałem dzieci i młodzieży. Proces starzenia się społeczności lokalnej generuje zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, asystenckie, zdrowotne i wspierające samodzielność, a jednocześnie wymaga wzmacniania działań profilaktycznych i międzypokoleniowych.

Na terenie gminy funkcjonuje sieć instytucji publicznych i niepublicznych realizujących zadania z zakresu polityki społecznej, w tym Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej. Zasoby te stanowią istotny potencjał dla budowy zintegrowanego lokalnego systemu usług społecznych, opartego na współpracy międzysektorowej oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

Uwarunkowania przestrzenne, demograficzne i społeczne Gminy Drzewica jednoznacznie wskazują na zasadność rozwoju modelu usług środowiskowych oraz stopniowej deinstytucjonalizacji wsparcia. Szczególnego znaczenia nabiera w tym kontekście rola Centrum Usług Społecznych jako koordynatora lokalnego systemu usług oraz podmiotu inicjującego nowe, elastyczne formy wsparcia, odpowiadające na zróżnicowane potrzeby mieszkańców.

2. Sytuacja demograficzna i społeczna

Sytuacja demograficzna Gminy Drzewica charakteryzuje się stabilną, lecz niekorzystną z punktu widzenia długofalowych wyzwań społecznych strukturą ludności. Według danych za 2024 rok liczba mieszkańców gminy wynosiła niespełna 10 tys. osób, przy czym obserwuje się systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym oraz stopniowy spadek liczby dzieci i młodzieży. Tendencje te są zgodne z procesami demograficznymi obserwowanymi na poziomie regionalnym i krajowym, jednak w gminach miejsko - wiejskich ich skutki mają szczególnie wyraźny wymiar społeczny i organizacyjny.

Struktura wiekowa ludności wskazuje na znaczący udział osób starszych, w tym osób w wieku 75+ oraz 80+, które coraz częściej wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Wzrasta liczba gospodarstw jednoosobowych, zwłaszcza wśród seniorów, co zwiększa ryzyko osamotnienia, izolacji społecznej oraz nagłego pogorszenia stanu zdrowia bez odpowiedniego zaplecza opiekuńczego. Zjawiska te wzmacniają zapotrzebowanie na rozwój usług opiekuńczych, asystenckich, realizowanych w środowisku zamieszkania. Jednocześnie istotną grupę mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym, w tym osoby aktywne zawodowo, łączące pracę z obowiązkami opiekuńczymi wobec dzieci, osób starszych lub osób z niepełnosprawnościami. Sytuacja ta generuje potrzebę rozwijania usług wspierających godzenie ról rodzinnych i zawodowych, takich jak opieka wytechnieniowa.

Analiza sytuacji społecznej wskazuje na relatywnie niski poziom bezrobocia rejestrowanego w gminie, niższy niż średnia powiatowa i wojewódzka. Jednocześnie część mieszkańców doświadcza trudności o charakterze wielowymiarowym, obejmujących ubóstwo, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, problemy opiekuńczo-wychowawcze lub kryzysy zdrowia psychicznego. W takich przypadkach wsparcie finansowe okazuje się niewystarczające bez równoległego dostępu do usług społecznych świadczonych w sposób zintegrowany.

W obszarze infrastruktury społecznej Gmina dysponuje podstawową siecią placówek edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym żłobkiem, przedszkolem, oddziałami przedszkolnymi, szkołami podstawowymi oraz świetlicami. Funkcjonowanie tych instytucji ma kluczowe znaczenie dla realizacji działań profilaktycznych oraz wczesnej interwencji społecznej. Jednocześnie dostępność usług specjalistycznych, w szczególności w zakresie zdrowia psychicznego i wsparcia środowiskowego, pozostaje ograniczona i wymaga dalszego wzmacniania.

Sytuacja demograficzna i społeczna Gminy Drzewica wskazuje na konieczność prowadzenia zintegrowanej, długofalowej polityki rozwoju usług społecznych, ukierunkowanej na wczesne reagowanie na potrzeby mieszkańców, ograniczanie eskalacji problemów społecznych oraz wzmacnianie samodzielności i aktywności społecznej. Uwarunkowania te stanowią bezpośrednie uzasadnienie dla realizacji Lokalnego Programu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

3. Osoby korzystające z pomocy społecznej

Analiza struktury osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Drzewica wskazuje, że system wsparcia obejmuje zróżnicowane grupy mieszkańców, których potrzeby mają charakter zarówno materialny, jak i usługowy. Pomoc społeczna pełni istotną funkcję interwencyjną i osłonową, jednak coraz wyraźniej ujawnia się konieczność jej uzupełniania o kompleksowe, środowiskowe usługi społeczne, ograniczające ryzyko trwałej zależności od wsparcia instytucjonalnego.

Wśród beneficjentów pomocy społecznej znaczną grupę stanowią osoby starsze, w tym osoby samotnie gospodarujące, doświadczające ograniczeń zdrowotnych i funkcjonalnych. W wielu przypadkach pomoc finansowa lub doraźne usługi opiekuńcze nie odpowiadają w pełni na potrzeby tej grupy, której sytuacja życiowa wymaga długofalowego, zindywidualizowanego wsparcia w środowisku zamieszkania. Brak wystarczającego zaplecza usług środowiskowych może prowadzić do pogłębiania niesamodzielności oraz zwiększonego ryzyka kierowania do całodobowych placówek opiekuńczych. Istotną grupę odbiorców pomocy społecznej stanowią również osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby długotrwale chore. W ich przypadku dominują potrzeby związane z codziennym funkcjonowaniem, dostępnością usług asystenckich, rehabilitacyjnych oraz wsparciem opiekunów faktycznych. Analiza sytuacji tej grupy wskazuje, że brak skoordynowanych usług środowiskowych może skutkować przeciążeniem rodzin opiekuńczych oraz eskalacją problemów zdrowotnych i społecznych.

Pomocą społeczną objęte są także rodziny z dziećmi przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze, ekonomiczne lub związane z przemocą, uzależnieniami bądź kryzysami psychicznymi. Wsparcie udzielane tym rodzinom często wymaga równoległego oddziaływania w kilku obszarach, w tym pracy socjalnej, asystentury rodziny, poradnictwa specjalistycznego oraz działań profilaktycznych. Niedostateczna dostępność usług wspierających rodzinę w środowisku lokalnym zwiększa ryzyko interwencji instytucjonalnych, w tym umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

W strukturze beneficjentów pomocy społecznej występują również osoby doświadczające kryzysów zdrowia psychicznego, uzależnień oraz długotrwałego wykluczenia społecznego. W przypadku tych osób wsparcie finansowe ma charakter wtórny wobec potrzeby zapewnienia dostępu do specjalistycznych, środowiskowych form pomocy, umożliwiających stabilizację sytuacji życiowej i stopniowy powrót do aktywności społecznej.

Analiza osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Drzewica potwierdza, że dominującym wyzwaniem lokalnego systemu wsparcia nie jest wyłącznie skala świadczeń, lecz ich struktura i forma. Przesunięcie akcentu z pomocy o charakterze instytucjonalnym i interwencyjnym na usługi środowiskowe, koordynowane i dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców, stanowi kluczowe uzasadnienie dla wdrażania Lokalnego Programu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

4. Zasoby instytucjonalne Gminy Drzewica

Zasoby instytucjonalne Gminy Drzewica tworzą wielosektorowy system podmiotów publicznych, społecznych i niepublicznych, realizujących zadania z zakresu polityki społecznej, edukacji, ochrony zdrowia oraz aktywizacji społecznej. Ich potencjał stanowi kluczową podstawę dla rozwoju zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych oraz skutecznego wdrażania Lokalnego Programu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

Centralną rolę w lokalnym systemie wsparcia pełni Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, które przejęło funkcję koordynacyjną w zakresie planowania, organizowania i integrowania usług społecznych na poziomie gminy. CUS stanowi punkt pierwszego kontaktu dla mieszkańców, umożliwiając dostęp do wsparcia w modelu „jednego okienka”, a także pełni rolę integratora działań realizowanych dotychczas w ramach pomocy społecznej oraz innych obszarów polityki lokalnej. Funkcjonowanie CUS sprzyja odejściu od silosowego modelu świadczenia pomocy na rzecz podejścia zorientowanego na potrzeby osób i rodzin.

Istotnym zapleczem instytucjonalnym CUS jest dotychczasowy potencjał Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drzewicy, obejmujący kadrę pracy socjalnej, doświadczenie w realizacji zadań własnych i zleconych gminy oraz wypracowane procedury wsparcia osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. Kompetencje MGOPS, w tym w zakresie pracy socjalnej, asystentury rodziny, realizacji programów rządowych oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, stanowią fundament dla rozwoju bardziej złożonych, środowiskowych form wsparcia.

Funkcjonujący na terenie Gminy Drzewica Dzienny Dom Senior + oferuje usługi socjalne, edukacyjne, kulturalne, sportowo-rekreacyjne czy rehabilitacyjne. Celem placówki jest pomoc osobom starszym w nabywaniu umiejętności organizacji czasu wolnego, utrzymanie kondycji psychofizycznej, rozwijanie zainteresowań, poprawa jakości życia.

Kluczową rolę środowiskową na terenie Gminy Drzewica, pełni również Warsztat Terapii Zajęciowej. Rolą placówki jest pomoc osobom z niepełnosprawnościami w usamodzielnieniu i przygotowaniu do zatrudnienia poprzez funkcję edukacyjną, terapeutyczną oraz rehabilitacyjną.

Uzupełnieniem systemu wsparcia są jednostki systemu edukacji, w tym żłobek, przedszkole, oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe oraz świetlice. Placówki te pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, lecz również istotną rolę profilaktyczną i diagnostyczną, umożliwiając wczesną identyfikację problemów opiekuńczo - wychowawczych, rozwojowych i społecznych dzieci oraz inicjowanie działań wspierających rodzinę. Potencjał środowiska oświatowego może być w większym stopniu wykorzystywany w ramach zintegrowanych działań CUS.

W obszarze ochrony zdrowia funkcjonują podstawowe podmioty lecznicze, zapewniające mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej. Jednocześnie ograniczona dostępność specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, w tym z zakresu zdrowia psychicznego, powoduje konieczność wzmacniania współpracy pomiędzy systemem ochrony zdrowia a systemem usług społecznych. Rozwijanie mechanizmów koordynacji i uzupełniania wsparcia zdrowotnego usługami środowiskowymi stanowi jeden z kluczowych kierunków deinstytucjonalizacji.

Na terenie Gminy Drzewica działają organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej, realizujące zadania z zakresu wsparcia społecznego, aktywizacji lokalnej, kultury, sportu oraz działań międzypokoleniowych. Choć skala ich działalności jest zróżnicowana, podmioty te stanowią istotny potencjał dla rozwoju usług społecznych realizowanych w partnerstwie. Wzmocnienie współpracy z sektorem pozarządowym oraz rozwój zlecania usług społecznych stanowi ważny element lokalnej polityki deinstytucjonalizacji.

System wsparcia uzupełniają także podmioty działające na rzecz bezpieczeństwa i przeciwdziałania przemocy, w tym zespół interdyscyplinarny, instytucje wymiaru sprawiedliwości, policja oraz inne służby publiczne. Ich współpraca z CUS i innymi instytucjami społecznymi ma kluczowe znaczenie dla skutecznego reagowania na sytuacje kryzysowe oraz prowadzenia działań profilaktycznych.

Analiza zasobów instytucjonalnych Gminy Drzewica wskazuje, że gmina dysponuje solidnym potencjałem organizacyjnym i kadrowym do dalszego rozwoju usług społecznych. Jednocześnie wyzwaniem pozostaje pogłębienie integracji międzysektorowej, lepsze wykorzystanie istniejących zasobów oraz systematyczne przesuwanie ciężaru wsparcia z form instytucjonalnych na elastyczne, środowiskowe usługi społeczne, koordynowane przez Centrum Usług Społecznych.

5. Wnioski z diagnozy

Przeprowadzona diagnoza potrzeb i potencjału Gminy Drzewica w zakresie usług społecznych wskazuje na złożony charakter wyzwań społecznych, które wymagają skoordynowanej, długofalowej i wielosektorowej odpowiedzi. Zidentyfikowane uwarunkowania demograficzne, społeczne

i instytucjonalne jednoznacznie potwierdzają zasadność wdrażania procesu deinstytucjonalizacji oraz dalszego rozwoju usług świadczonych w środowisku lokalnym.

Kluczowym wnioskiem wynikającym z analizy sytuacji demograficznej jest postępujący proces starzenia się ludności oraz wzrost liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zjawisko to, w połączeniu z rosnącą liczbą jednoosobowych gospodarstw domowych, szczególnie wśród seniorów, generuje zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze wspierające samodzielność, realizowane w miejscu zamieszkania.

Analiza osób korzystających z pomocy społecznej wskazuje, że dominujące problemy mają charakter wielowymiarowy i nie mogą być skutecznie rozwiązywane wyłącznie poprzez świadczenia finansowe. W wielu przypadkach brak dostępu do odpowiednio skoordynowanych usług środowiskowych prowadzi do eskalacji problemów społecznych oraz zwiększa ryzyko kierowania osób do form wsparcia instytucjonalnego, w tym całodobowych placówek opiekuńczych lub pieczy zastępczej. Istotnym wnioskiem z diagnozy jest także potrzeba wzmocnienia wsparcia rodzin i opiekunów nieformalnych, którzy pełnią kluczową rolę w systemie opieki nad osobami starszymi, osobami z niepełnosprawnościami oraz osobami przewlekłe chorymi. Brak adekwatnych form odciążenia i wsparcia dla opiekunów zwiększa ryzyko wypalenia opiekuńczego oraz pogorszenia sytuacji całych gospodarstw domowych.

Analiza zasobów instytucjonalnych potwierdza, że Gmina Drzewica dysponuje znacznym potencjałem organizacyjnym i kadrowym, skoncentrowanym wokół Centrum Usług Społecznych, jednostek pomocy społecznej, systemu edukacji oraz organizacji pozarządowych. Jednocześnie widoczna jest potrzeba pogłębienia integracji międzysektorowej, lepszego wykorzystania istniejących zasobów oraz systematycznego rozwijania partnerstw lokalnych, w tym z podmiotami ekonomii społecznej.

Diagnoza wskazuje również na ograniczoną dostępność usług specjalistycznych, w szczególności w obszarze zdrowia psychicznego, rehabilitacji oraz wsparcia środowiskowego. Wymaga to rozwoju lokalnych mechanizmów współpracy z systemem ochrony zdrowia oraz uzupełniania świadczeń medycznych usługami społecznymi o charakterze profilaktycznym i wspierającym.

Podsumowując, kluczowe wnioski z diagnozy Gminy Drzewica koncentrują się wokół konieczności:

- przesunięcia ciężaru wsparcia z form instytucjonalnych na usługi środowiskowe i lokalne;
- rozwoju skoordynowanego systemu usług społecznych, integrowanego przez Centrum Usług Społecznych;
- wzmocnienia działań profilaktycznych i wczesnej interwencji;
- zwiększenia dostępności i różnorodności usług dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób w kryzysach zdrowia psychicznego;

- systematycznego angażowania organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej w realizację usług społecznych.

Wnioski i rekomendacje tematyczne

Wnioski i rekomendacje tematyczne stanowią pogłębienie syntetycznych wniosków z diagnozy oraz bezpośrednie przełożenie zidentyfikowanych potrzeb na kierunki interwencji planowane w części programowej LPDI. Zostały one uporządkowane według kluczowych grup odbiorców usług społecznych, zgodnie z ogólnopolskimi wytycznymi deinstytucjonalizacji oraz Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Łódzkiego.

1. Wsparcie osób starszych

Analiza sytuacji osób starszych w Gminie Drzewica wskazuje na rosnącą liczbę seniorów, w tym osób w wieku 75+ i 80+, często prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe i doświadczających ograniczeń zdrowotnych oraz funkcjonalnych. Dominującym wyzwaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa, ciągłości opieki oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej.

Rekomenduje się w szczególności:

- systematyczny rozwój usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania;
- działania na rzecz poprawy dostępności do przestrzeni publicznej w formie usługi transportowej;
- wzmacnianie dziennych form wsparcia oraz działań aktywizujących i międzypokoleniowych;
- rozwój wsparcia dla opiekunów nieformalnych, w tym usług opieki wytchnieniowej,
- rozwój usług zapewniających pomoc w czynnościach technicznych i porządkowych, np. lokalny program „Złota rączka”.

2. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Osoby z niepełnosprawnościami w Gminie Drzewica wymagają wsparcia umożliwiającego możliwie samodzielne funkcjonowanie w środowisku lokalnym oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Kluczowym wyzwaniem pozostaje ograniczona dostępność usług asystenckich i środowiskowych.

Rekomenduje się:

- rozwój usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością;
- zapewnienie dostępu do opieki wytchnieniowej dla opiekunów faktycznych;
- wzmacnianie rehabilitacji środowiskowej i usług wspierających aktywizację społeczną;
- stopniowy rozwój mieszkań treningowych i wspomaganych;
- działania na rzecz poprawy dostępności do przestrzeni publicznej w formie usługi transportowej.

3. Wsparcie osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością

Choć skala bezdomności w gminie ma charakter ograniczony, diagnoza wskazuje na występowanie czynników ryzyka związanych z ubóstwem, zadłużeniem, kryzysami rodzinnymi i zdrowotnymi. Kluczowe znaczenie ma profilaktyka oraz wczesna interwencja.

Rekomenduje się:

- rozwój pracy socjalnej ukierunkowanej na utrzymanie samodzielności mieszkaniowej;
- wsparcie w dostępie do mieszkań komunalnych i form wsparcia mieszkaniowego;
- rozwijanie poradnictwa specjalistycznego;
- współpracę z podmiotami realizującymi wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności na poziomie ponadlokalnym.

4. Wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Diagnoza wskazuje na rosnące znaczenie problemów zdrowia psychicznego, zarówno wśród osób dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży. Ograniczona dostępność specjalistycznych świadczeń wymaga uzupełnienia ich usługami środowiskowymi.

Rekomenduje się:

- rozwój lokalnych form wsparcia środowiskowego i poradnictwa psychologicznego;
- realizację działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zdrowia psychicznego;
- wsparcie rodzin i opiekunów osób doświadczających kryzysów psychicznych.

5. Wsparcie dziecka i rodziny

Rodziny z dziećmi wymagające wsparcia często doświadczają kumulacji problemów o charakterze opiekuńczo - wychowawczym, ekonomicznym i psychospołecznym. Kluczowe znaczenie ma wczesna interwencja oraz działania profilaktyczne.

Rekomenduje się:

- rozwój asystentury rodziny i pracy socjalnej zorientowanej na wzmocnienie kompetencji rodzicielskich;
- rozwój poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego;
- ścisłą współpracę z systemem edukacji w zakresie wczesnej identyfikacji problemów;
- działania ograniczające ryzyko umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Wnioski i rekomendacje tematyczne stanowią bezpośrednią podstawę do zaplanowania celów, kierunków działań oraz interwencji ujętych w części programowej Lokalnego Programu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych dla Gminy Drzewica.

Część programowa – Plan deinstytucjonalizacji usług

Część programowa Lokalnego Programu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych określa cele, kierunki działań oraz planowane interwencje służące stopniowemu przechodzeniu od wsparcia instytucjonalnego do usług świadczonych w środowisku lokalnym. Działania zaplanowane w niniejszej części programu są bezpośrednią odpowiedzią na wnioski wynikające z Diagnozy potrzeb i potencjału Gminy Drzewica oraz rekomendacje tematyczne.

Obszar 1: Wsparcie osób starszych

Cel ogólny

Zapewnienie osobom starszym możliwości jak najdłuższego, bezpiecznego i samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym poprzez rozwój zintegrowanych, dostępnych i zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i wspierających w miejscu zamieszkania osób starszych.
2. Ograniczenie ryzyka izolacji społecznej i wykluczenia osób starszych.

Kierunki działań i planowane interwencje

Działanie 1. Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Rozszerzenie zakresu i dostępności usług opiekuńczych świadczonych w środowisku domowym osób starszych, w tym dostosowanie ich do indywidualnych potrzeb funkcjonalnych i zdrowotnych. Działanie obejmuje także elastyczne formy organizacji usług, umożliwiające reagowanie na zmieniające się potrzeby beneficjentów.

Działanie 2. Wsparcie opiekunów nieformalnych osób starszych.

Rozwój usług opieki wytchnieniowej, poradnictwa i wsparcia informacyjnego dla opiekunów nieformalnych, mających na celu ograniczenie przeciążenia opiekuńczego oraz poprawę jakości życia całych gospodarstw domowych.

Działanie 3. Rozwój dostępu do przestrzeni publicznej poprzez usługę transportową.

Rozwój usługi transportowej jako uzupełniającej formy wsparcia o niskim progu dostępu, skierowanej do osób starszych wymagających pomocy w przemieszczaniu się na większe odległości ułatwiając dostęp do usług społecznych i zdrowotnych. Usługa ta będzie koordynowana przez CUS we współpracy z sektorem prywatnym.

Działanie 4. Prowadzenie pracy socjalnej.

Zapewnienie pracy socjalnej w środowisku jako kluczowego elementu diagnozy sytuacji osobistej klienta czy identyfikacji barier. Pobudzanie potencjału tkwiącego w jednostkach i rodzinach,

aby radziły sobie z trudnościami własnymi siłami. Działanie to będzie realizowane przez Centrum Usług Społecznych.

Działanie 5. Wzmacnianie aktywizacji seniorów.

Rozwój działań aktywizujących, sprzyjających integracji społecznej, utrzymaniu sprawności psychofizycznej oraz przeciwdziałaniu samotności osób starszych. Działania te będą realizowane przez CUS w ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury.

Działanie 6. Koordynowanie indywidualnych planów usług społecznych.

Zapewnienie wsparcia koordynatora indywidualnych planów usług społecznych w celu rozpoznania potrzeb klienta, dopasowaniu odpowiedniej formy wsparcia, bieżącego monitoringu spersonalizowanego planu wsparcia, bieżące czuwanie nad realizacją, terminowością i efektywnością świadczonych usług społecznych. Działanie to będzie realizowane przez Centrum Usług Społecznych.

Oczekiwane rezultaty

- 1) zwiększenie liczby osób starszych objętych usługami środowiskowymi;
- 2) poprawa poczucia bezpieczeństwa i samodzielności seniorów;
- 3) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, marginalizacji i osamotnieniu;
- 4) ograniczenie liczby przypadków kierowania osób starszych do instytucjonalnych form opieki całodobowej;
- 5) wzmocnienie roli opiekunów nieformalnych i poprawa ich funkcjonowania.

Podmioty odpowiedzialne i partnerzy

Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, Gmina Drzewica, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, jednostki ochrony zdrowia, instytucje kultury.

Źródła finansowania

Środki własne gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie, inne dostępne źródła zewnętrzne.

Obszar 2: Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Cel ogólny

Zwiększenie samodzielności, bezpieczeństwa oraz aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym poprzez rozwój zdeinstytucjonalizowanych, dostępnych i zintegrowanych usług środowiskowych.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie dostępności usług wspierających codzienne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.
2. Wzmocnienie wsparcia dla opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami.
3. Ograniczenie ryzyka izolacji społecznej oraz instytucjonalizacji osób z niepełnosprawnościami.
4. Poprawa dostępności usług publicznych i społecznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Kierunki działań i planowane interwencje

Działanie 1. Rozwój usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.

Rozwijanie i upowszechnianie usług asystenckich umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami samodzielne funkcjonowanie w środowisku lokalnym, w tym wsparcie w czynnościach dnia codziennego, przemieszczaniu się, kontaktach społecznych i załatwianiu spraw urzędowych. Usługi te będą koordynowane przez CUS i dostosowane do indywidualnych potrzeb beneficjentów.

Działanie 2. Rozwój opieki wytnieniowej dla opiekunów faktycznych.

Zapewnienie czasowego odciążenia opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój usług opieki wytnieniowej, realizowanych w formie wsparcia środowiskowego lub krótkoterminowego pobytu dziennego. Działanie to ma na celu przeciwdziałanie przeciążeniu opiekunów oraz poprawę jakości życia całych rodzin.

Działanie 3. Wzmacnianie usług rehabilitacyjnych i wspierających aktywizację społeczną.

Rozwijanie dostępnych lokalnie form rehabilitacji środowiskowej, wsparcia terapeutycznego oraz działań aktywizujących, sprzyjających utrzymaniu lub poprawie sprawności psychofizycznej oraz uczestnictwu społecznemu osób z niepełnosprawnościami.

Działanie 4. Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Rozszerzenie zakresu i dostępności usług opiekuńczych świadczonych w środowisku domowym osób starszych, w tym dostosowanie ich do indywidualnych potrzeb funkcjonalnych i zdrowotnych. Działanie obejmuje także elastyczne formy organizacji usług, umożliwiające reagowanie na zmieniające się potrzeby beneficjentów.

Działanie 5. Rozwój dostępu do przestrzeni publicznej poprzez usługę transportową.

Rozwój usługi transportowej jako uzupełniającej formy wsparcia o niskim progu dostępu, skierowanej do osób starszych wymagających pomocy w przemieszczaniu się na większe odległości ułatwiając dostęp do usług społecznych i zdrowotnych. Usługa ta będzie koordynowana przez CUS we współpracy z sektorem prywatnym.

Działanie 6. Prowadzenie pracy socjalnej.

Zapewnienie pracy socjalnej w środowisku jako kluczowego elementu diagnozy sytuacji osobistej klienta czy identyfikacji barier. Pobudzanie potencjału tkwiącego w jednostkach i rodzinach, aby radziły sobie z trudnościami własnymi siłami. Działanie to będzie realizowane przez Centrum Usług Społecznych.

Działanie 7. Wzmacnianie aktywizacji osób z niepełnosprawnością.

Rozwój działań aktywizujących, sprzyjających integracji społecznej, utrzymaniu sprawności psychofizycznej oraz przeciwdziałaniu samotności osób starszych. Działania te będą realizowane przez CUS w ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury.

Działanie 8. Koordynowanie indywidualnych planów usług społecznych.

Zapewnienie wsparcia koordynatora indywidualnych planów usług społecznych w celu rozpoznania potrzeb klienta, dopasowaniu odpowiedniej formy wsparcia, bieżącego monitoringu spersonalizowanego planu wsparcia, bieżące czuwanie nad realizacją, terminowością i efektywnością świadczonych usług społecznych. Działanie to będzie realizowane przez Centrum Usług Społecznych.

Oczekiwane rezultaty

- 1) zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami korzystających z usług środowiskowych;
- 2) poprawa samodzielności i jakości życia osób z niepełnosprawnościami;
- 3) ograniczenie przeciążenia opiekunów faktycznych;
- 4) zmniejszenie ryzyka kierowania osób z niepełnosprawnościami do instytucjonalnych form opieki całodobowej.

Podmioty odpowiedzialne i partnerzy

Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, Gmina Drzewica, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, jednostki ochrony zdrowia, instytucje publiczne realizujące zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Źródła finansowania

Środki własne gminy, programy rządowe (w tym programy dedykowane osobom z niepełnosprawnościami), Fundusze Europejskie, inne dostępne źródła zewnętrzne.

Obszar 3: Wsparcie osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością

Cel ogólny

Ograniczenie zjawiska bezdomności oraz zapobieganie utracie samodzielności mieszkaniowej poprzez rozwój działań profilaktycznych, środowiskowych i mieszkaniowych, realizowanych w sposób zdeinstytucjonalizowany i skoordynowany.

Cele szczegółowe

1. Wczesna identyfikacja osób i rodzin zagrożonych bezdomnością.
2. Wzmocnienie działań zapobiegających utracie mieszkania i zadłużeniu.
3. Ograniczenie konieczności korzystania z instytucjonalnych form pomocy.

Kierunki działań i planowane interwencje

Działanie 1. Rozwój profilaktycznej pracy socjalnej ukierunkowanej na utrzymanie mieszkania.

Wzmocnienie pracy socjalnej z osobami i rodzinami zagrożonymi bezdomnością, w szczególności w obszarze zadłużenia czynszowego, konfliktów rodzinnych oraz nagłych kryzysów

życiowych. Działanie obejmuje indywidualne wsparcie, mediacje oraz koordynację pomocy instytucjonalnej.

Działanie 2. Rozwój poradnictwa specjalistycznego (prawnego, finansowego, rodzinnego).

Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego wspierającego mieszkańców w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych, zadłużeniowych i prawnych. Usługi te będą realizowane w środowisku lokalnym, w powiązaniu z działaniami CUS.

Działanie 3. Wsparcie mieszkaniowe.

Rozwijanie form wsparcia mieszkaniowego umożliwiających utrzymanie lub odzyskanie samodzielności mieszkaniowej, w tym wykorzystanie zasobów mieszkań komunalnych lub socjalnych.

Działanie 4. Zapewnienie miejsc schronienia dla osób w kryzysie bezdomności w schroniskach.

Zapewnienie miejsc schronienia osobom w kryzysie bezdomności w schronisku, również z usługami opiekuńczymi w celu zapewnienia schronienia osobom tego pozbawionym oraz wsparcia procesu usamodzielnienia.

Oczekiwane rezultaty

- 1) zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością;
- 2) zwiększenie skuteczności działań zapobiegających utracie mieszkania;
- 3) poprawa stabilności mieszkaniowej beneficjentów;
- 4) ograniczenie korzystania z instytucjonalnych form pomocy.

Podmioty odpowiedzialne i partnerzy

Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, Gmina Drzewica, organizacje pozarządowe, podmioty realizujące zadania z zakresu mieszkalnictwa, instytucje wymiaru sprawiedliwości.

Źródła finansowania

Środki własne gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie, inne dostępne źródła zewnętrzne.

Obszar 4: Wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Cel ogólny

Poprawa dostępności, ciągłości i skuteczności wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego poprzez rozwój środowiskowych, zdeinstytucjonalizowanych form pomocy oraz wzmocnienie współpracy między systemem usług społecznych a ochroną zdrowia.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie dostępności lokalnych, środowiskowych form wsparcia psychologicznego i psychospołecznego.

2. Wzmocnienie wczesnej identyfikacji kryzysów zdrowia psychicznego u dzieci, młodzieży i dorosłych.
3. Zapewnienie skoordynowanego wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym kryzysów psychicznych.
4. Ograniczenie konieczności hospitalizacji i długotrwałej instytucjonalizacji poprzez działania profilaktyczne i środowiskowe.

Kierunki działań i planowane interwencje

Działanie 1. Rozwój poradnictwa specjalistycznego (prawnego, finansowego, rodzinnego, psychologicznego i interwencji kryzysowej).

Tworzenie i rozwijanie dostępnych lokalnie form poradnictwa psychologicznego, interwencji kryzysowej oraz wsparcia psychospołecznego, realizowanych w środowisku lokalnym i koordynowanych przez CUS we współpracy z podmiotami leczniczymi i organizacjami pozarządowymi.

Działanie 2. Wczesna identyfikacja i interwencja w kryzysach zdrowia psychicznego.

Wzmocnienie współpracy CUS z placówkami oświatowymi, ochrony zdrowia oraz innymi instytucjami publicznymi w zakresie wczesnego rozpoznawania problemów zdrowia psychicznego oraz kierowania do odpowiednich form wsparcia.

Działanie 3. Wsparcie środowiskowe dla osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego.

Rozwój usług środowiskowych wspierających osoby po kryzysach psychicznych w powrocie do samodzielnego funkcjonowania społecznego, w tym wsparcie w codziennym funkcjonowaniu, aktywizację społeczną oraz pracę socjalną zorientowaną na stabilizację sytuacji życiowej.

Działanie 4. Wsparcie rodzin i opiekunów osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Zapewnienie poradnictwa, wsparcia informacyjnego i edukacyjnego dla rodzin i opiekunów osób doświadczających kryzysów psychicznych, w celu zwiększenia ich kompetencji opiekuńczych i ograniczenia przeciążenia emocjonalnego.

Oczekiwane rezultaty

- 1) zwiększenie dostępności wsparcia psychologicznego w środowisku lokalnym,
- 2) poprawa skuteczności wczesnej interwencji w kryzysach zdrowia psychicznego,
- 3) poprawa funkcjonowania społecznego osób doświadczających kryzysów psychicznych oraz ich rodzin.

Podmioty odpowiedzialne i partnerzy

Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, Gmina Drzewica, podmioty ochrony zdrowia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne realizujące zadania z zakresu zdrowia psychicznego.

Źródła finansowania

Środki własne gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie, środki zewnętrzne.

Obszar 5: Wsparcie dziecka i rodziny

Cel ogólny

Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznych warunków rozwoju poprzez rozwój zdeinstytucjonalizowanych, środowiskowych i profilaktycznych usług społecznych.

Cele szczegółowe

1. Wczesna identyfikacja trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz problemów rozwojowych dzieci i młodzieży.
2. Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich i wychowawczych rodzin.
3. Ograniczenie ryzyka umieszczania dzieci w pieczy zastępczej poprzez rozwój wsparcia środowiskowego.
4. Zwiększenie dostępności usług wspierających dzieci, młodzież i rodziny w środowisku lokalnym.

Kierunki działań i planowane interwencje

Działanie 1. Rozwój asystentury rodziny.

Wzmacnianie asystentury rodziny oraz pracy socjalnej ukierunkowanej na długofalowe wsparcie rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych, w tym problemów wychowawczych, uzależnień, przemocy lub kryzysów życiowych. Działanie obejmuje indywidualną pracę z rodziną, koordynację wsparcia oraz współpracę z innymi instytucjami.

Działanie 2. Wsparcie dzieci poprzez placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Zapewnienie całodobowej opieki i dostępu do wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego dla dzieci i młodzieży doświadczających trudności emocjonalnych, edukacyjnych lub społecznych, częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej lub do czasu powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub jego usamodzielnienia.

Działanie 3. Wsparcie rodzin – wsparcie dzieci i rodziców formie pedagoga oraz wsparcie dzieci w formie korepetycji.

Zapewnienie wsparcia pedagogicznego ukierunkowane na wsparcie rozwoju dzieci oraz ich rodziców, zmierzające do wzmacniania kompetencji społecznych i wychowawczych oraz

wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, rozwój umiejętności uczenia się oraz wzmacnianie motywacji i samooceny poprzez wsparcie korepetytora.

Działanie 4. Współpraca z systemem edukacyjnymi działania profilaktyczne.

Wzmocnienie współpracy CUS z placówkami oświatowymi w zakresie profilaktyki problemów społecznych, przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom oraz wczesnego reagowania na sygnały kryzysowe w rodzinach.

Działanie 5. Koordynacja wsparcia i przeciwdziałanie instytucjonalizacji dzieci.

Koordynowanie działań pomocowych wokół dziecka i rodziny w celu ograniczenia konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz zapewnienia ciągłości wsparcia środowiskowego, z poszanowaniem dobra dziecka i praw rodziny.

Działanie 6. Zapewnienie wsparcia dzieciom w formie posiłku w szkołach, przedszkolu oraz pomocy finansowej na zakup posiłku lub żywności.

Zapewnienie gorącego posiłku dzieciom z rodzin o niskich dochodach oraz zabezpieczenie finansowe rodzin celem zapobiegania niedożywieniu, wykluczeniu społecznemu i zmniejszeniu ryzyka konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczych.

Działanie 7. Reintegracja społeczno-zawodowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Wzmocnienie więzi rodzinnych oraz społecznych osób i rodzin zmagających się z problemem uzależnień poprzez wsparcie psychologiczne – terapeutyczne. Budowanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, sytuacjami życiowymi, poprawa zdrowia psychicznego oraz odbudowa relacji rodzinno - społecznych.

Działanie 8. Prowadzenie pracy socjalnej.

Zapewnienie pracy socjalnej w środowisku jako kluczowego elementu diagnozy sytuacji rodziny. Pobudzanie potencjału tkwiącego w jednostkach i rodzinach, aby radziły sobie z trudnościami własnymi siłami. Działanie to będzie realizowane przez Centrum Usług Społecznych.

Działanie 9. Wzmacnianie aktywizacji rodzin.

Rozwój działań aktywizujących, sprzyjających integracji społecznej, międzypokoleniowej. Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez organizację wydarzeń integracyjnych oraz międzypokoleniowych pikników rodzinnych. Działania te będą realizowane przez CUS w ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami kultury.

Działanie 10. Koordynowanie indywidualnych planów usług społecznych.

Zapewnienie wsparcia koordynatora indywidualnych planów usług społecznych w celu rozpoznania potrzeb rodziny, dopasowaniu odpowiedniej formy wsparcia, bieżącego monitoringu spersonalizowanego planu wsparcia, bieżące czuwanie nad realizacją, terminowością i efektywnością świadczonych usług społecznych. Działanie to będzie realizowane przez Centrum Usług Społecznych.

Oczekiwane rezultaty

- 1) poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem,
- 2) wzmocnienie kompetencji rodzicielskich i wychowawczych,
- 3) zwiększenie dostępności wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży,
- 4) ograniczenie liczby interwencji instytucjonalnych, w tym umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Podmioty odpowiedzialne i partnerzy

Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, Gmina Drzewica, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, podmioty ochrony zdrowia, instytucje systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Źródła finansowania

Środki własne gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie, inne dostępne źródła zewnętrzne.

Monitoring i ewaluacja

Lokalnego Programu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

Monitoring i ewaluacja Lokalnego Programu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI) dla Gminy Drzewica mają na celu zapewnienie skutecznej, spójnej i transparentnej realizacji zaplanowanych działań, ocenę stopnia osiągania celów programu oraz umożliwienie bieżącego dostosowywania interwencji do zmieniających się potrzeb społecznych i uwarunkowań lokalnych.

Cele monitoringu i ewaluacji

Podstawowymi celami monitoringu i ewaluacji LPDI są:

- 1) systematyczna ocena postępów realizacji programu;
- 2) analiza skuteczności i adekwatności podejmowanych działań;
- 3) identyfikacja barier i czynników sprzyjających realizacji procesu deinstytucjonalizacji;
- 4) zapewnienie podstaw do podejmowania decyzji zarządczych i planistycznych;
- 5) zwiększenie efektywności wykorzystania środków publicznych i zewnętrznych.

Podmiot odpowiedzialny

Koordynatorem monitoringu i ewaluacji LPDI jest Centrum Usług Społecznych w Drzewicy, działające we współpracy z Burmistrzem Drzewicy, jednostkami organizacyjnymi gminy oraz partnerami realizującymi usługi społeczne.

Zakres monitoringu

Monitoring obejmuje w szczególności:

- 1) stopień realizacji zaplanowanych działań w poszczególnych obszarach programu;

- 2) poziom osiągania wskaźników produktu i rezultatu;
- 3) liczbę i strukturę odbiorców usług społecznych;
- 4) ograniczenie korzystania z instytucjonalnych form wsparcia;
- 5) efektywność współpracy międzysektorowej.

Monitoring prowadzony jest w sposób ciągły, w oparciu o dane gromadzone przez CUS, sprawozdawczość jednostek realizujących działania oraz informacje pozyskiwane od partnerów lokalnych.

Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki monitoringu zostały określone w części tabelarycznej programu i obejmują:

- 1) wskaźniki produktu (m.in. liczba osób objętych usługami, liczba uruchomionych usług, liczba rodzin objętych wsparciem),
- 2) wskaźniki rezultatu (m.in. poprawa samodzielności beneficjentów, ograniczenie izolacji społecznej, zmniejszenie liczby skierowań do instytucjonalnych form opieki).

Wskaźniki te mogą być doprecyzowywane lub aktualizowane w trakcie realizacji programu, w przypadku zmian uwarunkowań lokalnych lub źródeł finansowania.

Ewaluacja

Ewaluacja LPDI prowadzona będzie:

- 1) okresowo – w trakcie realizacji programu,
- 2) końcowo – po zakończeniu okresu obowiązywania programu.

Ewaluacja obejmie ocenę:

- 1) stopnia realizacji celów programu,
- 2) skuteczności wdrożonych działań,
- 3) trwałości efektów deinstytucjonalizacji,
- 4) wpływu programu na lokalny system usług społecznych.

Wyniki ewaluacji stanowiąc będą podstawę do ewentualnej aktualizacji LPDI, opracowania kolejnych programów usług społecznych oraz planowania dalszych działań strategicznych gminy.

Wykorzystanie wyników monitoringu i ewaluacji

Wnioski z monitoringu i ewaluacji będą wykorzystywane do:

- 1) bieżącego doskonalenia realizowanych usług społecznych;
- 2) podejmowania decyzji o modyfikacji zakresu i form wsparcia;
- 3) planowania nowych interwencji i projektów;
- 4) sprawozdawczości.

Monitoring i ewaluacja stanowią integralny element procesu deinstytucjonalizacji i zapewniają racjonalne, oparte na danych podejście do rozwoju usług społecznych w Gminie Drzewica.

Tabele działań – harmonogram, koszty i wskaźniki

Obszar 1. Wsparcie osób starszych

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
1.	Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	2026-2028	CUS, NGO	506 981,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	utrzymanie samodzielności
2.	Wsparcie opiekunów nieformalnych osób starszych.	2026-2028	CUS, NGO	93 467,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba opiekunów	zmniejszenie obciążenia
3.	Rozwój dostępu do przestrzeni publicznej poprzez usługę transportową.	2026-2028	CUS, sektor prywatny	63 504,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób objętych usługami - liczba zrealizowanych km	poprawa dostępności
4.	Prowadzenie pracy socjalnej.	2026-2028	CUS	850 824,00 zł	budżet gminy programy rządowe	- liczba osób objęta pracą socjalną	poprawa i utrzymanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania
5.	Wzmacnianie aktywizacji seniorów.	2026-2028	CUS	284 059,90 zł	budżet gminy Fundusze Europejskie	- liczba osób starszych objęta wsparciem OSL - liczba zorganizowanych projektów/wydarzeń	poprawa zaangażowania w życie społeczne, przeciwdziałanie osamotnieniu

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
6.	Koordynowanie indywidualnych planów usług społecznych.	2026-2028	CUS	284 059,90 zł	budżet gminy, Fundusze Europejskie	- liczba osób objętych wsparciem KIPUS	ocena jakości świadczonych usług usługobiorcy

Obszar 2. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
1.	Rozwój usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	2026-2028	CUS, NGO	767 562,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób objętych wsparciem asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością	wzrost samodzielności
2.	Rozwój opieki wytchnieniowej dla opiekunów faktycznych.	2026-2028	CUS, NGO	93 467,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba opiekunów	ograniczenie wypalenia
3.	Wzmacnianie usług rehabilitacyjnych i wspierających aktywizację społeczną.	2026-2028	CUS, NGO	103 680,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób korzystająca z rehabilitacji	poprawa sprawności
4.	Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	2026-2028	CUS, NGO	506 981,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	utrzymanie samodzielności
5.	Rozwój dostępu do przestrzeni publicznej poprzez usługę transportową.	2026-2028	CUS, sektor prywatny	63 504,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób objętych usługami - liczba zrealizowanych km	poprawa dostępności
6.	Prowadzenie pracy socjalnej.	2026-2028	CUS	850 824,00 zł	budżet gminy, programy rządowe	- liczba osób z niepełnosprawnością objęta pracą socjalną	poprawa i utrzymanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
7.	Wzmacnianie aktywizacji osób z niepełnosprawnością.	2026-2028	CUS	284 059,90 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób z niepełnosprawnością objęta wsparciem OSL - liczba zorganizowanych projektów/wydarzeń	poprawa zaangażowania w życie społeczne, przeciwdziałanie osamotnieniu, integracja
8.	Koordynowanie indywidualnych planów usług społecznych.	2026-2028	CUS	284 059,90 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób objętych wsparciem KIPUS	ocena jakości świadczonych usług usługobiorcy

Obszar 3. Wsparcie osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością.

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
1.	Rozwój profilaktycznej pracy socjalnej ukierunkowanej na utrzymanie mieszkania.	2026-2028	CUS	850 824,00 zł	budżet gminy, programy rządowe	- liczba osób w kryzysie bezdomności objętych wsparciem	utrzymanie samodzielności mieszkaniowej
2.	Rozwój poradnictwa specjalistycznego (prawnego, finansowego, rodzinnego, psychologicznego i interwencji kryzysowej).	2026-2028	CUS, NGO	29 000,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba udzielonych porad	ograniczenie zadłużeń
3.	Wsparcie mieszkaniowe.	2026-2028	Gmina, CUS	224 640,00 zł	budżet gminy, programy rządowe	- liczba lokali	stabilizacja mieszkaniowa
4.	Zapewnienie miejsc schronienia dla osób w kryzysie bezdomności w schroniskach.	2026-2028	Gmina, CUS	123 000,00 zł	budżet gminy	- liczba osób którym udzielono schronienia	ciągłość wsparcia

Obszar 4. Wsparcie osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
1.	Rozwój poradnictwa specjalistycznego (prawnego, finansowego, rodzinnego, psychologicznego i interwencji kryzysowej).	2026-2028	CUS, NGO	29 000,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba udzielonych porad	poprawa funkcjonowania
2.	Wczesna identyfikacja i interwencja w kryzysach zdrowia psychicznego.	2026-2028	CUS, placówki oświatowe, NGO	850 824,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba interwencji	wcześniejsze reagowanie
3.	Wsparcie środowiskowe dla osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego.	2026-2028	CUS, NGO	18 000,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba rodzin	wzmocnienie kompetencji
4.	Wsparcie rodzin i opiekunów osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	2026-2028	CUS, NGO	204 100,00 zł	budżet gminy, programy rządowe,	- liczba osób skierowanych do grup wsparcia	poprawa funkcjonowania

Obszar 5. Wsparcie dziecka i rodziny.

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
1.	Rozwój asystentury rodziny.	2026-2028	CUS, NGO	326 310,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba rodzin objętych asystenturą - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	poprawa funkcjonowania rodzin
2.	Wsparcie dzieci poprzez placówki opiekuńczo – wychowawcze.	2026-2028	CUS, NGO	210 000, zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba dzieci objętych wsparciem	wzrost kompetencji społecznych
3.	Wsparcie rodzin – wsparcie dzieci i rodziców formie pedagoga oraz wsparcie dzieci w formie korepetycji.	2026-2028	CUS, NGO, szkoły	114 000,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba rodzin korzystająca ze wsparcia pedagoga - liczba dzieci korzystająca z korepetycji	poprawa funkcjonowania dzieci
4.	Współpraca z systemem edukacyjnymi działania profilaktyczne.	2026-2028	CUS, NGO, placówki oświatowe	60 000,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba działań profilaktycznych	ograniczenie problemów zdrowotnych i wychowawczych
5.	Koordynacja wsparcia i przeciwdziałanie instytucjonalizacji dzieci.	2026-2028	CUS	170 000,00 zł	budżet gminy, programy rządowe,	- liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	spadek liczby umieszczeń w pieczy

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
					Fundusze Europejskie		
6.	Zapewnienie wsparcia dzieciom w formie posiłku w szkołach, przedszkolu oraz pomocy finansowej na zakup posiłku lub żywności.	2026-2028	CUS	304 362,00 zł	budżet gminy, programy rządowe	- liczba dożywianych dzieci - liczba rodzin, która otrzymała wsparcie finansowe na zakup posiłku lub żywności	poprawa zjawiska niedożywienia dzieci i rodzin
7.	Reintegracja społeczno – zawodowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych	2026-2028	CUS, NGO	231 120,00 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba osób korzystająca ze wsparcia psychologa - liczba osób korzystająca ze wsparcia terapeuty	poprawa i utrzymanie abstynencji poprawa funkcjonowania w życiu rodzinnym i społecznym
8.	Prowadzenie pracy socjalnej.	2026-2028	CUS	850 824,00 zł	budżet gminy programy rządowe	- liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny na wniosek pracownika socjalnego - liczba rodzin z dziećmi objęta wsparciem pracownika socjalnego	poprawa funkcjonowania rodziny
9.	Wzmacnianie aktywizacji rodzin.	2026-2028	CUS, NGO	284 059,90 zł	budżet gminy, programy rządowe,	- liczba zorganizowanych projektów/wydarzeń	poprawa zaangażowania w życie społeczne,

Nr	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
					Fundusze Europejskie		przeciwdziałanie osamotnieniu, integracja
10.	Koordynowanie indywidualnych planów usług społecznych.	2026-2028	CUS	284 059,90 zł	budżet gminy, programy rządowe, Fundusze Europejskie	- liczba rodzin objętych wsparciem KIPUS	ocena jakości świadczonych usług usługobiorcy

Uzasadnienie

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych w Gminie Drzewica na lata 2026 - 2028, wynika z potrzeby zapewnienia spójnych i długofalowych działań w obszarze polityki społecznej. Program odpowiada na zidentyfikowane wyzwania demograficzne i społeczne, w szczególności proces starzenia się ludności, potrzeby osób z niepełnosprawnościami czy rodzin z dziećmi.

LPDI został opracowany w oparciu o diagnozę lokalnych potrzeb, obowiązujące dokumenty strategiczne oraz ustawę o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Jego celem jest rozwój usług środowiskowych, lepiej dostosowanych do potrzeb mieszkańców i realizowanych możliwie blisko miejsca zamieszkania.

Przyjęcie programu umożliwi skuteczniejszą koordynację działań realizowanych przez gminę, Centrum Usług Społecznych oraz partnerów lokalnych, a także stworzy podstawy do pozyskiwania środków zewnętrznych. Program nie powoduje bezpośrednich skutków finansowych w momencie przyjęcia, a jego realizacja będzie następować w ramach obowiązujących planów finansowych.

W sprawie LPDI przeprowadzone zostały konsultacje społeczne w terminie od 30.07.2026 r. do 06.08.2026 r. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne opinie, uwagi i propozycje w przedmiocie konsultacji.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie uchwały jest w pełni zasadne.